

І чужому научайтесь,
І свого не цурайтесь...

Т. ШЕВЧЕНКО

СВОБОДА

УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК

SVOBODA

UKRAINIAN DAILY

Редакція і Адміністрація:
"Свобода", 81-83 Grand St.
Jersey City, N.J. 07308

НЕНДЕРСОН 4-0237
НЕНДЕРСОН 4-0807
УНКОС: НЕНДЕРСОН 4-8740

Тел. в Нью Йорку:
БАРСІ 7-4125
УНКОС: БАРСІ 7-5387

РІК LXXII. Ч. 17. ДЖЕРСІ СІТІ І НЬО ЙОРК, СЕРЕДА, 27-го СІЧНЯ 1965 10 ЦЕНТІВ — 10 CENTS JERSEY CITY and NEW YORK, WEDNESDAY, JANUARY 27, 1965 No. 17. VOL. LXXII.

ОСТАННІ ВІСТІ

Віторок, 26-го січня 1965 р.

В АМЕРИЦІ

ПРЕЗИДЕНТ ДЖАНСОН 25-го СІЧНЯ ВІСІС ДО Конгресу проєкт бюджету на фінансовий рік 1966. Прибутки передбачені на \$94.4 мільярда, витрати на — \$99.7 мільярда, а дефіцит мав би становити \$5.3 мільярда. На оборону, космічні літи і на допомогу закордонно призначено 61% всіх надходжень. Найбільші прибутки мають дати 48% із прибуткових податків окремих осіб.

ПРЕЗИДЕНТ ДЖАНСОН В ПОНЕДІЛОК 25-го СІЧНЯ перебував ще в шпиталі, куди його відвезли в суботу по півночі. Пресовий секретар Білого Дому Джордж Рід заявив, що Президент почувається добре, і що він майже видужав із перестуди та з болю горла. Також і пані Джансон, яка лікується в шпиталі від суботи по полудні, почувається краще. Лікарі вирішили, чи Джансон зможе бути на похороні Черчилля, але це стане аж в середу, або й пізніше.

ЗДА ПЛАНУЮТЬ ДО 1970-ГО РОКУ ВИСЛАТИ НА МІСЯЦЬ АСТРОНАВТІВ, які б там перші досліджували цю планету. Цей проєкт започаткував був покійний президент Джон Ф. Кеннеді і його продовжує президент Джансон. Інженер із проєкту Аполлон д-р Джозеф Ф. Ші заявив 25-го січня, що, на його думку, вдасться до 31-го грудня 1969-го року дістатися на Місяць. Але деякі фахівці висловлюють сумніви, чи вдасться до визначеного речення американським астронавтам залетіти на Місяць, бо проєкт Джамінай вже є спізнений на кілька місяців і в найближчих роках може ще більше припізнитися.

ОПОЗИЦІЯ ДО УРЯДУ ПРЕЗИДЕНТА ДЖАНСОНА боїться інфляції долара внаслідок того, що з кожним роком збільшується федеральна заборгованість, бо уряди пропонують незбалансовані федеральні бюджети. Відомий журналіст Генрі Дж. Тейлор пише в часописі пресового концерну Скріппс - Говард, що плани Президента дуже чорно виглядають, але в практиці вони ведуть так до інфляції. Коли б можна було за допомогою федеральних дефіцитів злікувати убогість, пише Тейлор, то можна б це легко зробити. Сподіюючи Федеральний бюджет. Але збільшуючи дефіцити та федеральну заборгованість, одночасно обезцінюємо вартість долара — твердить Тейлор.

НОВИЙ ГОЛОВА РЕСПУБЛІКАНСЬКОГО КРАПОВОГО КОМІТЕТУ РЕН С. БІСС заявив, що він працюватиме на своєму пості, як "реальний політик" і не тратитиме часу на міжпартійні усобиці та різні ідеологічні непорозуміння. Бісс має переїхати урядувати від Діна Бірча, який зризнувся в мас 31-го березня. Всі республіканські політичні групи є вдоволені з такої роз'язки партійного напруження, яке закінчується після програнних виборів в дні 3-го листопада. Голова Товариства Республіканських Губернаторів з Айдахо Роберт Е. Смайлі сказав, що тепер є насправду знов єдність в Республіканській партії.

АЖ ТЕПЕР ВИЯВИЛОСЯ, ЩО КОМУНІСТИЧНІ ПАРТІЙНІ ПРОВІДНИКИ з країн Латинської Америки це в листопаді м. р. відбули окремі наради в Гавані на Кубі, які старалися втримати в таїні, але це не вдалося. Кубинські комуністи хотіли привести до об'єднання між Москвою і комуністичним Китаєм, але як видно з теперішнього відношення між СРСР і Пейнінгом, це не вдалося. Совєтську делегацію очолював член партійного секретаріату Юрій В. Андропов, який є спеціалістом від закордонних комуністичних партій. Члени делегації із латинських держав їздили до Гавани через чеську Прагу.

У СВІТІ

В ПІВДЕННОМУ В'ЄТНАМІ далі політична ситуація дуже напружена внаслідок демонстрацій буддистів. Два буддистські лідери вже шостий день переводять голодівку, заповівши, що голодуватимуть до смерті, поки не зречеться прем'єр Тран Ван Гуонг. Проте військово далі підтримує названого прем'єра. В цій провинції, столицю якої є місто Гюе, де примусять головною квартирою буддистів і де спалено американську публічну бібліотеку проголошено війняковий стан.

У СТОЛИЦІ ФІЛІПІН МАНІЛІ відбулася вулична демонстрація 5.000 студентів і робітників з антиамериканськими транспарантами. Демонстранти спалили лалюку "Дядя Сема". Демонстрації домагалися скасування американських військових баз, скасування військового союзу з ЗДА і т. п. Причиною демонстрації — стрілянина американських стеж біля військових складів автохтонів, які переходять через терен військових інсталцій та, буває, крадуть військове майно.

ЯПОНСЬКИЙ ПРЕМ'ЄР ЕІСАКУ САТО повторив у парламенті свою заяву, яку він склав був під час недавньої своєї візиту у Вашингтоні, що Японія буде старатися грати більшу роль в користь світового миру. Він заповів неадекватні свої відвідини в різних країнах південної Азії, яким Японія готова допомогти економічно.

У ПІВДЕННО-АФРИКАНСЬКОМУ СОЮЗІ найвидатніший тамошний адвокат, Абрам Фішер, білий, який боронив в судових розправах чорних автохтонів, противників біло-расової політики уряду Гендріка Верверда, залишив дома листа з гострими атаками проти того уряду та з заявою, що він буде скривавитися, щоб не дати себе арештувати, та з криків вестиме акцію проти режиму.

КОНГОЛІСЬКИЙ ПРЕМ'ЄР МОЙСЕ ЧОМБЕ закрив останній опозиційний щоденник "Л'Аксіон", що виходив французькою мовою, закинувши йому, що його становище загрожує публічній безпеці.

СХІДНО-НІМЕЦЬКИЙ ДИКТАТОР ВАЛЬТЕР УЛЬБРИХТ заповів свою подорож до Об'єднаної Арабської Республіки (Єгипту) на лютий ц. р. Східно-німецькі комуністи використовують заповідні дотави зброї Західної Німеччини для Ізраїлю, щоб здобути собі офіційне визнання з боку Об'єднаної Арабської Республіки. Президент Гамаль Абдель Насер бачить, що налягає на західно-німецький уряд, щоб той не підтримував Ізраїлю.

ЗАХІДНО-НІМЕЦЬКИЙ ПРОМИСЛОВИЙ КОНЦЕРН КРУПНА співпрацюватиме з польським комуністичним урядом в будові деяких нових фабрик у Польщі та в адмініструванні різних уже існуючих. Відповідно умову підписали директор концерну Круппа Бертольд Байц і комуно-польський прем'єр Юзеф Цирянкевич. Байц вже кількакратно їздив до Польщі, будучи неофіційним посередником для покращання німецько-польських відносин.

СОВІТИ заперечують, наче б вони порушили атомовий договір своїм минулотижневим підземним ядровим вибухом: Америка не вважає за таке порушення сам факт переведення вибуху, бо за тим договором підземні експерименти допускаються, — тільки факт, що після того вибуху з'явився в атмосфері радіоактивні елементи. Совєтський посол в Україні Добрийн заявив усю в Державному Департаменті, що цей радіоактивний елемент "прорвався" з підземелля випадково.

СЕНАТОР ЕВЕРЕТ ДІРКСЕН У 47-МІ РОКОВИНІ ПРОГОЛОШЕННЯ ДЕРЖАВНОЇ НЕЗАЛЕЖНОСТІ УКРАЇНИ ЗАПРОПОНУВАВ У СЕНАТІ ЗДА РЕЗОЛЮЦІЮ, ДОМАГАЮЧИСЬ ВІДКЛИКАННЯ СОВЕТСЬКИХ ОКУПАЦІЙНИХ СИЛ З УКРАЇНИ, ПРОВЕДЕННЯ ВІЛЬНИХ ВИБОРІВ ПІД НАГЛЯДОМ ОБ'ЄДНАНИХ НАЦІЙ ТА ПОСТАВЛЕННЯ ПІД МІЖНАРОДНИЙ СУД КОМУНІСТИЧНИХ ЗЛОЧИНЦІВ

Сенатор Еверет Дірксен

Вашингтон. — Минулої п'ятниці, 22-го січня сенатор Еверет Дірксен з Ілліной, лідер республіканської меншості в Сенаті, відзначаючи 47-мі роковини проголошення державної незалежності України Народної Республіки, запропонував у Сенаті окрему резолюцію, в якій домагається відкриття території України та інших повноволених Москвою колись вільних і незалежних країн совєтських окупаційних сил, переведення в тих країнах вільних виборів під безпосереднім наглядом Об'єднаних Націй та поставлення під міжнародний суд відповідальних за агресію та злочини в тих країнах совєтських володарів. Запропонована сенатором Дірксеном резолюція — повний текст якої подано в українському перекладі на іншому місці на цій сторінці — с "конкурент", себто спільна, отже подібна резолюція, видно, була запропонована і в Палаті Репрезентантів, хоч у цій хвилині ще не маємо вістки, хто її запропонував. Сенатор Дірксен попередив внесення запропонованої ним резолюції таким вступним словом:

Пане Президенте, 22-го січня 1965-го року сповнюється 47-мі роковини проголошення незалежності України від російського панування, яка — на жаль — була короткотривалою, бо совєтські комуністи переважалиючись кількістю військової та мілітарною силою уярмили 45 мільйонів народу України, перетворивши її в найбільшу поневолену націю в Європі. Історія запісала завзяту боротьбу, що тривала понад три роки, для збереження незалежності України.

Я не знаю ліпшого способу для відзначення Дня Незалежності, як просити Конгрес, щоб він схвалив Спільну Резолюцію, яку я тепер виношу, закликаючи Об'єднані Нації почати дійсну акцію так, щоб Совєтський Союз відгачував свої війська з України та інших країн, названих у цій резолюції, щоб повернути на ці землі заборонені за цих повноволених народів, та домагачись вільних виборів під наглядом Об'єднаних Націй.

Діла, а не слова потрібні, щоб допомогти народам України і інших повноволених Націй, які також незабаром, в найближчих тижнях чи місяцях, відзначатимуть роковини проголошення своєї короткотривалої Незалежності.

До всіх українців та народів інших Поневолених Націй: я відаю Вам салют і заохочую Вас зберігати постійно надію на волю. Історія доведе, що багато інших націй і народів не очікували й не надіялись намарно.

УРЯД ЗАПРОПОНУВАВ РЕКОРДОВИЙ БЮДЖЕТ В СУМІ \$99.7 БІЛЬЙОНІВ ПРИЗНАЧАЮЧИ ПОВАЖНІ СУМИ НА ШКІЛЬНИЦТВО

Вашингтон. — Президент Джансон переслав Конгресові проєкт бюджету на фінансовий рік, що починається 1-го липня, в сумі \$99.7 мільярда, на \$2.2 мільярда більше, як в цьому фінансовому році. Прибутки передбачені в сумі — \$94.4 мільярда, а дефіцит — \$5.3 мільярда. Для порівняння наведемо передбачені прибутки в цьому фінансовому році — \$91.2 мільярда, витрати — \$97.5 мільярда, а дефіцит — \$6.3 мільярда. Президент назвав цей бюджет ані "екстравагантним", ані "ліберальним". У грантиках найбільшій позицією становлять податки від осіб — 48%; податки від корпорацій мають дати державній скарбниці 28% прибутку і податки від продажу товарів — 10%; решта прибутків буде з інших джерел. У видатках найбільше фондів є призначених на оборону країни в ширшому розумінні, це значить на збройні сили ЗДА, на потреби Космічної Агенції, на допомогу шкільництву та на допомогу закордонним американським союзникам. На ці цілі ЗДА видатки мають аж 61% свого бюджету. На відсотки від державних боргів призначено 12% федерального бюджету, на освіту, опіку

ТЕКСТ РЕЗОЛЮЦІЇ СЕНАТОРА ДІРКСЕНА:

Тому, що комуністичний режим Совєтського Союзу не прийшов до влади в східноєвропейських країнах внаслідок легального або демократичного процесу, але з глумом поставився навіть до урочистих заповінь і домовлень, підписаних на Ялтинській конференції з лютого 1945 р.; і

Тому, що Совєтський Союз заперечив самовизначення вільними виборами у тих країнах, використавши не тільки важкі збройні окупаційні сили, але й засоби народодовиства у численних країнах, відомих як поневолені нації; і

Тому, що суверенність і незалежність колишніх вільних урядів отих націй, уярмлених совєтським комунізмом, були нелегально визнані і далі вимагають визнання та моральної підтримки; і

Тому, що уярмлення людських вольностей та заперечення свободної торгівлі і комунікації з іншими суверенними країнами становить загрозу для миру, нестерпну і для З'єднаних Держав, і для інших вільних країн або міжнародних правних агенцій; і

Тому, що уряди і згадані поневолені нації, тепер в ярмі совєтського комунізму, перебували завжди в тісних взаєминах із З'єднаними Державами і постійно продовжують давати докази своєї віри в демократію працею і кров'ю своїх людей:

Тому отже, нехай буде вирішено Сенатом (водночас з Палатою Репрезентантів),

що оцим просить Президента вжити такої дії, яка може бути потрібною, щоб передати Об'єднаним Націям для розгляду питання про насильне включення до Совєтського Союзу таких повноволених країн і народів, тепер поза так званою залізною заслоною: українців, туркестанців, білорусів, азарбайджанців, вірменів, албанців, грузинів, болгар, югославів, чехів-словаків, румунів, литовців, латвішів, естонців, мадярів, поляків і східних німців; та резолюцію, яка заявляє, що:

(а) Совєтський Союз повинен відкликати всі совєтські війська, агентів, колоністів і контрольні станції з названих країн;

(б) Совєтський Союз повинен повернути всіх громадян названих повноволених націй до їхніх батьківщин з місць заслання на Сибіру і розпорошення по в'язницях та таборах невірної праці по всьому Совєтському Союзу; і

(в) Об'єднані Нації повинні провести вільні вибори у названих повноволених країнах під безпосереднім наглядом Об'єднаних Націй і учинити суд над комуністичними діяльниками нацистських воєнних злочинців, засуджених в Нюрнберзьких процесах.

МОНАРХИ Й ПРЕЗИДЕНТИ БУДУТЬ НА ПОХОРОНІ ВІНСТОНА ЧЕРЧИЛЛА

Лондон. — З нагоди похорону Вінстона Черчилля буде у Лондоні під кінець цього тижня з'їзд монархів і президентів прем'єрів і інших державних мужів з цілого світу. Свій приїзд заповів грецький король Константін, данський король Фредерик і його прем'єр Ене Отто Краг, норвежський король Олаф, французький пре з д е н т Шарль де Голль, західно-німецький канцлер Людвіг Ерхард, конголійський прем'єр Мойсе Чомбе і багато інших. Приявність президента Джансона залежатиме від стану його здоров'я — покищо, у віторок 26 січня — він ще перебував у шпиталі. В поне-ділок 25 ц. м. відбулось призначення пам'яті Вінстона Черчилля засідання британського парламенту. В палаті громад відітання звернення королеви Єлисавети, після чого короткі промови виголосили прем'єр Гарольд Вілсон і лідер опозиції Алек Даглас Гюм. Паралельно відбулось засідання палати лордів, де про-мовляти промови виголосили члени тієї палати, колишній прем'єр Клемент Етлі, який, як лідер Партії Праці, був противником Черчилля та який проте тепер прославляв його, як "найбільшого англійця нашого часу" — а також протегований і наступник Черчилля в динний характер. Зрештою, у чила, лорд Евон, колишній похороні візьмуть участь 7.000 прем'єр Антоні Іден. Тіло Він-стона Черчилля лежить у Вестмінстерській галі, яка в перших годинах середі 27 ц. м. відкрита для членів королівської родини, членів парламенту і закордонних дипломатів, а потім, до п'ятниці включно, буде відкрита для ширшої публіки майже 24 години, за винятком короткого часу для поденого чинення галі. В суботу вранці відбується винос і перевіз тіла до собору святого Павла, — обрховано, що той похід триватиме рівно годину. Чужинські гості не братимуть участі в тому поході, тільки разом з королевою Єлисаветою чекатимуть в соборі св. Павла, де можуть приміститись 3.000 осіб. З уваги на величезний здиж чужинських офіційних делегацій у соборі не стане місця навіть для всіх членів парламенту. Церемонія похорону відбується дуже урочисто, майже за середньою англійською традицією. Домовина Черчилля буде перевезена на гарматній ляданні палати лордів, де про-мовляти промови виголосили члени тієї палати, колишній прем'єр Клемент Етлі, який, як лідер Партії Праці, був противником Черчилля та який проте тепер прославляв його, як "найбільшого англійця нашого часу" — а також протегований і наступник Черчилля в динний характер. Зрештою, у чила, лорд Евон, колишній похороні візьмуть участь 7.000 прем'єр Антоні Іден. Тіло Він-

ПРО ВІДЗНАЧЕННЯ РОКОВИН 22-ГО СІЧНЯ

Сумаричне завідомлення про відзначення 47-ми роковин проголошення державної незалежності Української Народної Республіки, що відбулись в Конгресі ЗДА та в багатьох стейтах і містах, які і численних українських громадах, будуть подані в черговому, завітницькому виданні "Свободи".

НАЙМЕНУВАННЯ МИТРОПОЛИТА ІОСИФА СЛІПОГО Й ІНШИХ АРХІЄПІСКОПІВ „МОВЧАЗНОЇ ЦЕРКВИ” НА КАРДИНАЛІВ ВИКЛИКАЛО ШИРОКИЙ ВІДГОМІН В УСЬОМУ СВІТІ

Кардинал Йосиф Сліпий

Рим. — Наділюючи Митрополита-Ісповідника і Верховного Архископа Української Католицької Церкви Кир Йосифа Сліпого почесно кардинала, Папа Павло VI найменував разом із ним ще двох архієпископів з-поза залізної заслони — довголітнього в'язня чеських комуністичних тюрем Йосифа Берана, архієпископа Праги, який перебував тепер в ЧСР, не маючи змоги виїзду, та Франя Сепера, архієпископа Загребу, столиці Хорватії. Крім цих трьох архієпископів Папа Павло VI найменував ще 24 кардиналів, збільшуючи цим кількість членів Кардинальської Колегії до небувалого досі числа — 103. На листі найменованих кардиналів, надісланих яких кардинальськими папелюхами відбудеться дня 22 лютого ц.р., на першому місці названі три східні патріярхи: Максим IV Сай, антіохійський патріярх мелітійського обряду, Павло Петро Меучі, антіохійський патріярх маронітський та Стефан I Сідарус, патріярх Александрій. Із ЗДА найменованих на кардинала Лоренс Джозеф Шіген, архієпископ Балтімор, з Канади — Моріс Рой, архієпископ Квебеку. Поміж 19 іншими кардиналами є шість італійців, решта з інших країн світу, в тому також із Африки, й один — перший в історії кардинал — із Шваїцарії. Поданою повідомлення про призначення нових кардиналів, американська і світова преса подас на першому місці прізвиська кардиналів з "мовчазної Церкви", переслідуючи комуністичними режимами, разом із їхніми портретами, в тому й кардинала Йосифа Сліпого, визначаючи останнього українським архієпископом.

Найменування Митрополита-Ісповідника Йосифа Сліпого на кардинала передбачалося уже в лютому 1964 року, коли він був найменований Верховним Архископом Української Католицької Церкви. У зв'язку з цим передрукнується на цьому місці із "Свободи" з дня 8 лютого 1964 року, передане з Риму в середу 5-го лютого 1964 повідомлення п. н. "Митрополит Сліпий найменований старшим Архископом із патріяршими повноваженнями" такого змісту:

"Вісцерваний Посип Сліпий, український архієпископ, який в лютому 1964 року, передане з Риму в середу 5-го лютого 1964 повідомлення п. н. "Митрополит Сліпий найменований старшим Архископом із патріяршими повноваженнями" такого змісту:

УКРАЇНСЬКІ ВЛАДИКИ Й УСТАНОВИ В ЗДА ВІТАЮТЬ НОВАНАЙМЕНОВАНОГО КАРДИНАЛА ЙХ ЕМІНЕНЦІЮ ІОСИФА СЛІПОГО

Перша вістка про найменування Папою Павлом VI першоєрарха Української Католицької Церкви, її Митрополита-Ісповідника та Верховного архієпископа Йосифа Сліпого на кардинала викликала глибоке зворушення та найбільшу радість в американській українській громаді. Вістка вперше була подана в радіоповідомленнях в понеділок, 25-го січня вранці і від того часу телефон в редакції "Свободи" не вмовкав: громадяни з ближчих і дальших околиць бажали ввіститися, що це ім не причлось, що вістка є вірною дійсністю. Коли ж вступку повторено й її подали передплатувачі видання газет, до Риму на адресу Йх Емїненції кардинала Йосифа Сліпого вислали численні телеграми з висловом радості та найкращими побажаннями. Вже на першу вістку про цю номінацію вислав привітальну телеграму, як довідується з Митрополітичній канцелярії, — першоєрарх Української Католицької Церкви в ЗДА, Філадельфійський митрополит Амвросій Сенишин.

Телеграма Митрополита Амвросія Сенишина

У своїй телеграмі, пересланій Йх Емїненції кардиналові

Між численними телеграмми, переданими каблем до Риму історичного понеділка 25-го січня 1965 р. було й дві телеграми від Головного Екзекутивного Комітету Українського Народного Союзу, одна з побажаннями для Йх Емїненції Кардинала Йосифа Сліпого, а друга до Святошів (Закінчення на стор. 3-й)

УНСоюз вітає нового Кардинала та дякує Папі

Між численними телеграмми, переданими каблем до Риму історичного понеділка 25-го січня 1965 р. було й дві телеграми від Головного Екзекутивного Комітету Українського Народного Союзу, одна з побажаннями для Йх Емїненції Кардинала Йосифа Сліпого, а друга до Святошів (Закінчення на стор. 3-й)

СВОБОДА
UKRAINIAN DAILY
FOUNDED 1893
Ukrainian Newspaper published daily except Sundays, Mondays & holidays (Saturday & Monday issues combined) by Ukrainian National Association, Inc., 81-83 Grand St., Jersey City, N.J. 07303
Second Class Postage paid at the Post Office of Jersey City, N.J. Accepted for mailing at special rate of postage provided for by Section 1109 of Act of October 3, 1917 - authorized July 31, 1918.
Subscription Rates: One year \$12.00; six months \$6.25; three months \$3.25. — Jersey City & Foreign Rates: One year \$14.00; six months \$7.50; three months \$4.00. For U.N.A. members monthly \$5.00.
Підписатися: На рік — \$12.00; на пів року \$6.25; на три місяці \$3.25. — В Джерсі Сіті і закордоном: — На рік \$14.00; на пів року \$7.50; на три місяці \$4.00. — Для членів УНАО, чоловіків і жінок — 65 центів місячно. За кожну зміну адрес платитися 10 центів. Чеки і money orders виставляти на: "Svoboda".
Статті і дописи, підписані авторами, не несуть відповідальності Редакції. Редакція застерігає собі право в потрібі виправляти і скорочувати надіслані матеріали. Незамовлені матеріали повертаються тільки тоді, коли автор собі це виразно застеріг долучивши задрезану конверту з відповідною поштовою оплатою. — За зміст оголошень Редакція не відповідає.

Адреса: "СВОБОДА", P. O. Box 346, JERSEY CITY, N.J. 07303

Історична подія

Найменування Митрополита — Ісповідника в Верховного Архiepіскопа Української Католицької Церкви Кир Йосифа Сліпого на кардинала є далекосяглого подією, вагу і значення якої сьогодні не передчасно оцінювати. Факт найменування на кардинала Періопа Української Католицької Церкви, довгожданого довголітнього в'язня совєтського комуністичного режиму разом із піднесенням до цієї почесної архієпископа Йосифа Верана, що звільнений з ув'язнення перебував в ССР, позбавлений свободи виконувати свої архієпископські обов'язки, і разом з Франком Сеперем, католицьким архієпископом Загребу, що є столицею поневоленого комуністичного югославського режимом Хорватії, має свою далекосягду вагу зокрема у відношенні до комуністичної тирарії, що поневолює Україну, і Чехо-Словаччину, і Хорватію та інші країни Центральної і Східної Європи.

Особливу вагу і значення має найменування Митрополита — Ісповідника Йосифа Сліпого на кардинала для українців католиків і на Україні і в інших країнах світу. На прогалині понад п'ять сторіч, починаючи від київського митрополита Ісидора, що був найменований першим «руським кардиналом» в половині 15 сторіччя, Митрополит Йосиф Сліпий — це четвертий кардинал Української Католицької Церкви з черги. Його попередниками в ношенні цього титулу були тільки два галицькі Митрополити — Михайло Левинський (1774-1858) та Сильвестер Сембратович, найменований кардиналом 1895 року, тобто сімдесят років тому.

Очевидно, що у зв'язку з настанням нашому Митрополитові — Ісповідникові гідності кардинала насувається тепер питання, чи яке значення може мати ця номінація для актуального тепер в нашій суспільності справи Українського Патріархату. Авторитетні знавці історії Католицької Церкви та її канонічного права з'ясовують, що номінація на кардинала — після самого Папи — найвищою гідністю в системі Католицької Церкви, бо дає право вибирати Папу, але вона не має буд-якого відношення до Патріархату. Знання кардинала є почесною та правом вибирати Папу, натомість Патріархат є церковною установою, на чолі якої стоїть Патріарх. Коли ж мова конкретно про нового кардинала, митрополита-Ісповідника Йосифа Сліпого, то він, одержавши номінацію на Верховного Архiepіскопа в грудні 1963-го року, одержав патріарші права, отже став формально патріархом. З цього можна робити далі логічний висновок, що немає патріарха без патріархату, отже з номінацією Митрополита — Ісповідника Верховним Архiepіскопом з правами патріарха, створено в Українській Патріархат, але створено його «де юре», бо неможливо в теперішніх обставинах створити його «де факто» без згоди держави, в якій існує матірня Церква, що становила б цей патріархат. Можна тільки здогадуватися, чи Апостольська Столиця робить відповідні старання, щоб створити «де юре» Український Патріархат міг здійснювати й «де факто». Доломо, що назву «Український Патріархат» гнзавасмо, можна б сказати, самочинно, радше як поняття, яке кожний з нас розуміє, бо досі цієї назви офіційно не окреслено.

Із найменуванням Митрополита — Ісповідника Йосифа Сліпого на кардинала сповнається мрія цілих поколінь українських католиків, що довгими десятиріччями чекали на її здійснення, оповідаючи її найперше для Князя Української Церкви Галицького Митрополита Слуги Божого Андрія графа Шептицького і потім на його Наслідника, що свій архієпископський шлях був примушений вертатися тернистим шляхом ув'язнення — совєтських тюрем і концентраційних таборів, тому з великими і радісними надіями вітали всі українці без різниці віросповідання повідомлення з лютого 1963 року, що Папа Іван XXIII найменував нашого Митрополита кардиналом «in pectore» і ще з більшою радістю зустрічають його повідомлення, що сьогодні наш Архiepіскоп одержує ту почесу, на яку він заслужив цілим своїм життям повним посвятою і жертвою, своїм знанням і своєю незламністю у служінні своїй Церкві і своєму народові.

Валерій Остапенко
ВОНИ ПІШЛИ ШЛЯХОМ СВОЇХ ПРЕДКІВ...

Українці з Козацького Корпусу оповідають, що коли формувалися козацькі полки, тоді не було ще ні УВВ, ні УНА. Це правда. Але таке пояснення можна взяти під увагу лише при погляді на обставини часу, бож коли УВВ і УНА вже існували, українці й далі служили в Корпусі, хоч мали певну можливість його покинути. Тоді нам на це відповідають, що козаки-українці не вважали УВВ і УНА за чисто українські формации. На УВВ вони дивилися просто як на «дитяток» РОА, дозвучуючи, що не зварилися на великій зусилля націоналістичного елементу УВВ, це остаточно лише під кінець війни позбулося провла-совської орієнтації.

Щодо УНА, то тут, нам пояснюють, усе попустило «зовнішнє оформлення». Високоцінний національний свідомості воїнів та українських

3 історичних висловів Вінстона Черчилля

Біографи Вінстона Черчилля твердять, що від часів Шекспіра ніхто в Британії не володів таким прегарним стилем і водночас не викреслював своїми словами у слухачів такого почуття національної гордості і людського зворушення, як Черчилль.

19 травня 1864, в п'ять днів після того, як німці вимушували до Франції: «Після того, як затихає ця битва за Францію, приїде битва за наш острів; за все, чим є Британія і що значить Британія. Це буде змаг. У цій хвилині найбільшій загрозі не можемо вагатися, щоб зробити кожний крок, навіть найбільш драстичний, не можемо вагатися зажадати від народу останню дрібку й останній залишок зусиль, на який він здібний. Інтереси власності і гордині праці з нічим у порівнянні з боротьбою за життя і честь, за життя і волю, яким ми закликаємо себе».

4 червня 1940, після повідомлення про відступ британської експедиційної корпусу з Європи, себто катастрофу в Дюнкерці: «Хоч великі обпшири Європи й багато старих та славних держав впади або вже впадуть в кігті Геттла й усього ненавистницького апарату нацистської влади, ми не можемо похитнутися ані завести. Мусимо йти до кінця. Мусимо боротися у Франції, боротися на морях і океанах, мусимо боротися із щораз більшим довіря і щораз більшою силою в повітрі. Мусимо боротися на морських узбережжях на місцях висадки, на полях і вулицях, мусимо боротися на горбах. Не відіймо нам ніколи калітулювати».

18 червня 1940: «Вся ворожка скаженість і мотушня сила звернулася незаробом проти нас. Гітлер знає, що мусить зламати нас на цьому острові або програс війну. Коли ми опремосимо йому, то всі Європа може визволитися і життя попливе у світлі знову вперед по сонячному широкому шляху; коли ж, навпаки, впадемо, то цілий світ, включно із 32 державами, впаде в усьм, що ми знали і чим ми дорожили, впаде у провалля нової чорної епохи, яка стане ще темнішою і може й продовжати проблеми науки на песелухах зла. Ото ж самі прикладимо собі наш обов'язок і скажемо собі, коли Британський Коммюніст і імперія тринадцятих тисяч років, то наші мужі завжди намагаються: де була їхня найкраща година».

5 березня 1946 у Фултоні, Мізурі: «Уважайте, кажу, бо час може бути короткий. Тільки впаде на сцену, چه так недовго освітлює перекопаний альянті. Від Штеттина над Балтикою до Трієсту над Адриатикою впала апонекр Континенту залізна заслона. Позаду тієї лінії лежать всі столиці старих держав Центральної і Східної Європи. Це тверезі факти. Але було б дуже нерозумно, якби ми не подивилися в очі, поки це час. Не дуємо, що Совєтська Росія хоче війни. Чого вона хоче — це плодів війни і безконечного поширення своєї влади та доктрини».

ла, а може й зовсім унеможливила, живий контакт між ними. Але з оповідань одної козаки, яка працювала при штабі 2-го козацького полку і вела серед українців Корпусу велику національну роботу, довідуюсь, що восени 1944 року група старшин, в складі одного сотника й двох хорунжих, під приводом відвідати своїх родичів, які нібито в той час перебували в Млаві (Польща), пішла шукати зв'язків з УПА. Чи догнала ця група свої мети — невідомо, бо в Корпусу вона вже не повернулася, нема за неї згадки і в опублікованих матеріалах УПА.

Російські емігранти коли пробують створити враження, що всі козаки Корпусу були проросійської орієнтації. В цьому їм допомагає «факт» приєднання Корпусу до РОА. С тут частина й нашої допомоги, бо ми чомусь цього не заперечуємо. Так чи інакше, але з приводу цього у нас ще й досі не з'явилось жадного друкованого слова. І лише з оповідань випадкових людей наше громадянство довідується правду. Виявляється, що козаки Корпусу в своїй масі не мали жадних симпатій ні

МІЖ КАПІТОЛЕМ І ВІДМІ ДОМОМ... ЗА НОВЕ ОБЛИЧЧЯ НОВОГО КОНГРЕСУ

Поволі зарисовується з виборчого пожиття «обличчя» нового — вісімдесятого дев'ятого Конгресу ЗДА. Поволі — немаче з хаосу. І цьому не треба дивуватися: адже був хаос і на початку більших рецій і навіть нашого минулого світу. Але після виборів у листопаді 1964 року був він особливий помітний на Капітольському Горбу.

Обличчя Конгресу формується далеко не тільки статистикою, тобто числовим вислідом виборів, хоч від цього все й починається. Так почалося і цього року. Демократи віддали таку конгресову більшість, якої не мали від часу, коли Рузвельт виводив країну з великої депресії. Вони мають тепер у Сенаті 68 місць на 32 републіканських; і в Палаті Репрезентантів здобули вони 38 місць більше, маючи тепер їх 295 на 140 републіканських. Тож демократи можуть бути горді й певні себе, і цього вони не приховують.

Але не легко було з цього чисельного стану посідання зорганізувати Конгрес усеціллі: програми обох партій і членство конгресових комітетів — цих функційних комірок американської законодавчої влади. Було багато політикування, закулісних ігор, інтриг, гнуків, заведених амбіцій і порухів.

І у висліді цього виринули на поверхню конгресові провідники, одні формально вибрані, другі — як сильні індивідуальності, що дадуть відчуття свій вплив незалежно від «посади» в партії чи в Конгресі. Будуть діти темпераменту, характеру, старий досвід і нові пориви... І тільки ця мережа позицій і індивідуальностей, на тлі партійних програм і старих інтересів, дасть обличчя новому Конгресові, утворить його типовий характер, працездатність, престиж і вигляди на успіх.

Кожний Конгрес, з своїм порядковим номером, входить в історію з певним балансом: чи буде цей баланс позитивний — залежатиме напевно від зовнішніх історичних обставин, але в першу чергу від того обличчя, яке дадуть йому провідні одиниці.

Демократи, хоч такі сильні переможці, не обійшлися без клопотів. Чотири роки тому вони втратили свого довголітнього провідника, прекрасного керівника партійної і взагалі сенатської машини, вправного закулісного маніпулянта, ефективного здобувача голосів для окремих законодавчих потягів. Він залишив виразний слід своєї індивідуальності на Сенаті та його демократичній фракції. Але йому стелився далі шлях: став віце-президентом і президентом Сенату, а згодом перенісся до Білого Дому.

Його наступник — сенатор Менсфілд з гористого Монтані, тихий, не експансивний, філософ з обличчям аскета, не мас стило Джансона, його енергії і зручності. Але має настільки поваги, що цього року зберіг посаду провідника демократичної більшості.

Зате його попередник, тут «старий», 69-літній Арендс з Ілліною, «лп» протогом 21 року, теж дістав виклик від

до Гітлера, ні до Краснова, ні до Власова. Коли одного разу німці спробували переверсти Корпус за його високу бойову здібність у склад військ СС, вони зустріли збоку козацький рішучий спротив. А коли в Корпусі прибув представник Краснова, генерал Шкуро, і спробував вступити з «патрістичною» промовою, його перед цілим полком висміяли. З тим він і вік з Корпусу.

Що ж до «факту» приєднання до РОА, то вся ця історія в дійсності виглядала так: На початку 1945 року командир 5-го домського полку Кононов скликає «всего козацький з'їзд», на який прибули спеціально запрошені «делегати». Очевидно, делегатів від українців там не було. А в 3-му та 4-му кубанських полках про з'їзд довідалися лише після винесення на ньому постанови. З тим «постановами» Кононов іде до Власова і укладає з ним «союз». До речі, Кононов у Корпусі більше не з'явився. На цьому й кінчається вся історія, вірніше авантюра групи російських великодержавних шовіністів, що знайшла собі

НА ТЕМІ ДНЯ
Правда — з підписом

Переглядаючи у к раїнську еміграційну пресу, легко натрапимо на статті, замітки, дописи, репліки, підписані та-кожми прізвищами як «Присугній», «Гладка» або навіть у стилі минулого століття «Оком», алі дійсного підписника знає, хто стоїть за тим «Оком» але справжнього прізвища не знає читач. Багато криптизмів, псевдонімів, які зрозуміються, та подібних «ок» не сприйняти повазі нашої преси і викликають справедливі запит у читача: чому, вихвалюючи або критикуючи дану подію, дописувач не бажав поставити свого прізвища? Коли це звичайна безпретензійна інформація, тоді підпис не надто важливий. Але маємо тут на думці не безсторонню інформацію, а замітки з пласами й мітусами до подій, особи чи якогось середовища.

Навіть у вільному світі трапляються випадки, що та чи інша особа не бажав, щоб її прізвище було оголошено в пресі. У «Нью Йорк Таймсі» з 18 січня зановому два такі випадки. Один західний релігійний діяч, коментуючи с.ановище релігії в ССР, «попрохав, щоб не називали його прізвища»; інший — жидівський рабин у Нью Йорку, — виступаючи проти переслідування жидівської меншини в ССР, також попрохав, щоб його прізвища не називав кореспондент цього щоденника.

Не знаємо причин таких побажань, хоч можна здогадуватися, що йдеться про політичного діяча і, в другому випадку, про людину, які мають свої власні в ССР. Але це виняткові випадки, і навіть вони не опрацюють відсутності гнзівнища, бо анонімова заява не є жадною заявою.

Крім особливого типу випадків, вільна українська людина в західному світі не має гнзівнища, виступаючи в нашій пресі, ховатися за АБВГ.

Коли йдемо з чеком до банку — маємо підписати чек, себто взяти на себе відповідальність, повно себе potwierдити. Те саме і з матеріалами до нашої преси: хто пише — той повинен підписати «чек», бо він повністю відповідає за свою інформацію, критику чи похвалу.

лишній порожнє місце. За нього, 48-літнього конгресмена з Нью Джерсі. Навіть мр. Форд, новий провідник републіканців, підтримав молодого кандидата.

Але хоч важко було голосувати проти думки провідника зараз на початку його урядування, републіканці зб'ралися, щоб «віджити консерватизм», і таки вибрали «старого» Арендса.

Так ішла гра за обличчя Конгресу. Ще поновирили членів комісії пообсуджува-ли інші посади в організаційній структурі Конгресу — коли Президент 4-го січня став перед обома палатами з посланням «Про стан Унії». Він застав законодавчу машину готовою: готовою синтезую многотрансмісії її членів ставити чоло його візії «величчя суспільства» (юст)

В боротьбі прийшла в Палаті. Там 64-літній конгресменів Галеков, провідників протогом 6 років, кинув виклик молодшій, 51-літній Джейрлду Форд з Міннеаполи. Секретне голосування дало йому перемогу чотирма голосами. «Молодість» перемогла «старість». Але не так пішло з заступником провідника, тут «старий», 69-літній Арендс з Ілліною, «лп» протогом 21 року, теж дістав виклик від

притулок у Козацькому Корпусі.

Якщо говорити про політичну орієнтацію козацько-неукраїнців у Корпусі, то вона була в основному козацько-самостійницька.

Що ж являв собою Козацький Кавалерійський Корпус у воєнному відношенні? У нашій дні в уяві багатьох людей «козак» — це вершник з нагаєм у руці, символ сваволі та насильства. Таку опінію допомогли створити деякі окремі козацькі загони, що діяли «на власну руку». Але Козацький Корпус, про який тут мова, був регулярною військовою формацією, з твердою військовою дисципліною, військовою традицією, армійським укладом життя та армійським судовим кодексом. Радой козаки, в основному, діяли з Кубані, Ставропольщини, Таврії, Полтавщини, будучи з природи дуже здібними до служби в кінноті, пройшли прекрасну воєнну підготову. Старшини, також в основному люди з тих країв, були в ієє коваліфікованими командирами, серед яких не-мало закінчили військову академію. Про високий бойовий рівень Корпусу свідчать

ГОЛОСИ ЧИТАЧІВ
Про теорію Кейнса

У «Свободі» з 8 січня, ч.р. на 4-й сторінці подано, що уряд президента Джансона керується економічною теорією Кейнса. Читачам що теорію представляють невірно. Хоч поінформувати їх про правдиве значення теорії Кейнса.

Норман Томас, соціалістичний кандидат на президента, писав у своїй книжці «Віра соціаліста», що Кейнс мав великий вплив в переорієнтованій соціалістичній теорії. Теорії Кейнса були майстерно змішані з пропагандою, щоб викликати класову ненависть в суспільстві, зокрема з Ленінським теорією, «поділити і підкорити».

Соціалізм Кейнса різнився від Марксового соціалізму тим, що він пропагує урядову контролю засобів продукції, а також державну власність тих засобів. Цю економічну теорію можна окреслити словами: зміняти все, крім зовнішнього вигляду.

Ці слова може пояснити Джон Стрейчі, колишній комуніст, який вступив у ряди британських соціалістів в 1943 році і став міністром уряду Великобританії в 1950 р. В його книжці «Сучасний капіталізм» цю теорію окреслено так:

«Головними інструментами цієї економічної політики є зміни в ратах відсотків, бюджетові дефіцити і надвинення, публічні бувальщини роботи та перерозподіл прибутків, щоб їх зрівняти. Позитивна сторона теорії Кейнса полягає в тому, що потрібне уповноваження, щоб це все виконати, і це законно приїде від державного уряду».

Цим Стрейчі стверджує, що зміна мас прийняти не революційним, а демократичним шляхом, введена в життя представниками народу в парламенті чи, як в Америці, в Конгресі. Стрейчі пише, що власники засобів продукції залишилися б тільки номінальними власниками, бо вони працювали б не для себе, а для тих рук, які захопили б важелі соціальної контролі. В демократії ці руки були б представниками трудової класу.

Чи справді ця теорія зроби-ть капіталізм таким гнучким, щоб він міг перемогти комунізм? Чи може вона радше зроби-ть капіталізм таким гнучким, щоб його замінили соціалізм чи комунізм? Це доконала б не державна власність, а урядова контрола.

Микола Лівачук, член 430-го Відд. УНС

«УСПІХИ НАШОЇ МОЛОДІ»

Дуже приємно читати у «Свободі» про успіхи нашої молоді у ділянках науки чи мистецтва, але в чому успіх наших Гелен, яка заручилася з молодим студентом («Свобода» ч. 9), і то мабуть не українцем, бо його імені дискретно не згадано. От надходять м'ясячні час, у якому наша молодь буде не тільки заручатися, але й одружуватися. Чи знайдеться у «Свободі» стільки місця, щоб усі ті «успіхи» відзначити? Якщо це платне оголошення, то треба б зазначити, а то у читачів складається враження, що «Свобода» переходить на якийсь «родничий журнал», чи, як німці називають, «фамілієблатт».

О. З.

СКАЖИ ХОРОШЕ УКРАЇНСЬКЕ СЛОВО...

Дукаво-ніжноре, давнікою мовою Скажи хороше українське слово. Занхтине вітер над дібровою. І даль заквітне волошково.

І довго буду я дивитися, Як пил зникає за машиною, І часто буде мені снитися Мале дача з очима синіми.

І я, щаслива неспісана, Піду, тим словом розтровожена, Як ворожачи заворожена, В дівоцькі пісні заколисана.

Нехай тепер шумлять зі зливною Стрімкі вітри понад дібровою... Ще більше буду я щасливою...

Скажи ж мені мого мовою Одне лиш слово.

ЛІДІЯ КУЛЬВАК
Київ, 1964

невиконання бойового наказу не побоявся розстріляти кількох німецьких старшин.

Тепер усе це нам, можливо, виглядає досить «романтичним», і з точки зору національної рації, звичайно, під увагу не береться.

І якщо всім цим нашим людям, що згинувши в бойових лавах Козацького Корпусу або на Сибіру, ми, з тих чи інших причин, не можемо уділити уваги в літературі і пресі, і за двадцять років не спромоглися присвятити їм бодай одної жалобної академії, то перед Богом, усім нашим народом і власним сумлінням було б добре, якби час від часу в якійсь малій мальовчій церквці ми згадали за них тільки скромною панакхидою...

(Кінець)

— Хто ви такі? — запитує. — Тихо! — гаркнув їх пред-
став мавполюд. — Ми вам не с... ставник. — Зберігай свої запи-
сочки!